

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.018.04.2021

Bogdan Selwa
Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego
w Rzeszowie
ul. Podwisłocze 42,
35 - 309 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.235.2021
Komisji Rozstrzygającej z dnia 4 stycznia 2022 r.

P/21/013 - Skuteczność działań w zakresie usprawnienia poboru podatku VAT

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana	Pierwszy Urząd Skarbowy w Rzeszowie ¹ , ul. Podwisłocze 42, 35 – 309 Rzeszów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogdan Selwa, Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Rzeszowie ² od 25 lipca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Rejestrowanie podatników VAT oraz wykreślanie z rejestru. 2. Weryfikowanie prawidłowości dokonywanych przez podatników rozliczeń VAT.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontrolerzy	1. Maciej Pilecki, starszy inspektor k. p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/102/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 r. 2. Agnieszka Pomykała, starszy inspektor k. p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/101/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli str.1-5)

¹ Dalej: Urząd lub Urząd Skarbowy.

² Dalej: Naczelnik lub Naczelnik Urzędu

³ Z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie oraz danych za okresy wcześniejsze lub późniejsze mające bezpośredni związek z badanym zagadnieniem.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. - dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Urząd Skarbowy na bieżąco aktualizował rejestr podatników VAT. Urząd rzetelnie weryfikował dane przedstawiane w zgłoszeniach rejestracyjnych VAT-R. Analizy ryzyka podatników rejestrujących się jako podatnicy VAT lub VAT UE były prowadzone z wykorzystaniem dedykowanych do tego narzędzi i zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów.

W Urzędzie nie dokonywano rejestracji podmiotów, jako podatników VAT w przypadkach wystąpienia do tego przesłanek w uzasadnionych przypadkach.

Systematycznie identyfikowano podmioty kwalifikujące się do wykreślenia z rejestru podatników VAT, a po ich zidentyfikowaniu wykreślano z rejestru.

Urząd osiągnął planowany poziomy mierników stopnia realizacji celów wyznaczonych przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie na koniec 2020 r. oraz na koniec I półrocza 2021 r.

Skuteczność kontroli rozliczeń VAT mierzona relacją liczby kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości⁶, do liczby przeprowadzonych kontroli ogółem utrzymywała się na wysokim poziomie i w badanym okresie wyniosła 91,7%.

Urząd rzetelnie weryfikował zasadność zwrotów VAT oraz niezgodności w rozliczeniach VAT ujawnionych w raportach udostępnionych Urzędowi przez Ministerstwo Finansów, jednakże w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowość, związaną z opóźnieniem w podejmowaniu pierwszych prób kontaktu z podatnikiem. W 26 spośród 31 badanych spraw kontakt z podatnikiem nastąpił dopiero po ponad miesiącu od uzyskania informacji o niezgodnościach przekazanych przez Ministerstwo Finansów (w tym w 12 sprawach kontakt z podatnikiem nastąpił w okresie od 92 do 111 dni po uzyskaniu informacji o niezgodnościach).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

OBSZAR

1. Rejestrowanie podatników VAT oraz wykreślanie z rejestru.

Opis stanu faktycznego

1.1. W Urzędzie Skarbowym w przypadku rejestracji podmiotu, jako podatnika podatku od towarów i usług⁷ stosowano procedury Ministerstwa Finansów skierowane w sierpniu 2017 r. m.in. do naczelników urzędów skarbowych (w szczególności: *Procedurę postępowania w sprawie prowadzenia rejestru podatników od towarów i usług* oraz *Procedurę postępowania w sprawie prowadzenia rejestru podatników dokonujących transakcji wewnątrzwspólnotowych*). Na podstawie badania próby 15 spraw⁸, dotyczących zgłoszenia rejestracyjnego VAT-R ustalono, że:

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Przyjęto, że kontrole, w których stwierdzono nieprawidłowości to kontrole z ustaleniami podatkowymi powyżej 3 tys. zł.

⁷ Dalej: podatnik VAT.

⁸ W tym: pięć spraw, które zakończyły się rejestracją podatnika, jako podatnika VAT czynnego oraz podatnika VAT UE i nadano im poziom ryzyka niski; siedem spraw, które zakończyły się rejestracją podatnika, jako podatnika VAT czynnego, którym nadano poziom ryzyka podwyższony; trzy sprawy, które nie zakończyły się dokonaniem rejestracji.

- każdorazowo dokonywano oceny zgłoszenia pod względem formalnym, w ramach której weryfikowano m.in. czy zgłoszenie zostało złożone do właściwego organu podatkowego oraz czy zostało podpisane przez osoby właściwe do reprezentacji, sprawdzano poprawność i zgodność danych ewidencyjnych ujętych w zgłoszeniu rejestracyjnym z danymi zawartymi w systemie CRP KEP⁹ lub zgłoszeniu identyfikacyjnym;
- każdorazowo przed dokonaniem rejestracji podmiotu, jako podatnika VAT przeprowadzano ocenę ryzyka w ramach aplikacji WRO-systemu w module *Systemu Kompleksowej Oceny Ryzyka Podatkowego*. W przypadku rejestracji podmiotów również, jako podatnicy VAT UE dokonywano oceny ryzyka w ramach systemu VIES¹⁰;
- w przypadku pierwszej rejestracji podmiotu, jako podatnika VAT każdorazowo weryfikowano, czy podmiot znajduje się pod wskazanym adresem rejestracyjnym lub miejscem prowadzenia działalności. W okresie objętym kontrolą w związku z epidemią COVID-19 oraz pismem Departamentu Poboru Podatków w Ministerstwie Finansów¹¹ odstąpiono od wizji lokalnych w terenie w celu sprawdzenia siedziby lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Pracownicy wzywali podmioty do przedłożenia tytułu prawnego do lokalu (nieruchomości), w którym znajdowała się siedziba lub prowadzono działalność gospodarczą oraz do złożenia pisma wyjaśniającego rodzaj prowadzonej działalności. W przypadku podmiotów podlegających wpisowi do KRS z automatycznie nadawanym numerem NIP, ocena obejmowała również wystąpienie podstaw do uchylenia NIP, a w przypadkach pozostałych podmiotów zarówno uchylenia jak i unieważnienia NIP.

Wśród spraw objętych badaniem nie było podmiotów, wobec których wykonywano ocenę zgłoszenia rejestracyjnego w związku ze zmianą właściwości naczelnika urzędu skarbowego w zakresie podatku VAT.

Trzy z 15 objętych badaniem spraw nie zakończyło się rejestracją podmiotów, jako podatników VAT z uwagi na wystąpienie przesłanek wskazanych w art. 96 ust. 4a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹². W tych sprawach podmioty zostały dwukrotnie wezwane do przedstawienia m.in.: tytułu prawnego do lokalu, w którym prowadzono działalność gospodarczą oraz pisma wyjaśniającego rodzaj prowadzonej działalności, poprawienia błędów formalnych w zgłoszeniu VAT-R. W związku z nie przedstawieniem przez wezwane podmioty ww. dokumentów nie zarejestrowano ich, jako podatników VAT.

(akta kontroli, str. 7-22, 142-165)

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. w Urzędzie nie wystąpiły przypadki niedokonania rejestracji podmiotu, jako podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 4a pkt 5 ustawy o VAT, tj. z powodu podejrzenia podatnika o prowadzenie działań z zamiarem wykorzystania działalności banków (w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa) lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi (art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej).

(akta kontroli, str. 26-32)

⁹ Centralnym Rejestrze Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników

¹⁰ Arkusz informacyjny – ocena ryzyka VIES.

¹¹ Pismo z 23 marca 2020 r. znak DPP1.8061.6.2020.

¹² Dz.U. z 2021 r., poz. 685 ze zm., dalej: ustawa o VAT

W przypadku stwierdzenia wystąpienia przesłanek wskazanych w art. 96 ust. 4a ustawy o VAT rejestracji nie dokonywano. W 2019 r. nie dokonano rejestracji 16 podmiotów, w 2020 r. - 27 (w tym w I półroczu - 18) i w I półroczu 2021 r. - sześciu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w Urzędzie było zarejestrowanych 25.072 czynnych podatników VAT (w tym: VAT UE - 9.132). Na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba ta wynosiła 25.618 (w tym: VAT UE - 9.781). Według stanu na 30 czerwca 2021 r. było 26.097 czynnych podatników VAT (w tym: VAT UE - 10.197). Liczba nowo zarejestrowanych czynnych podatników VAT wyniosła w 2019 r. - 1.272, a przeniesionych z innych urzędów - 251. W 2020 r. nowo zarejestrowanych podmiotów było 1.275, a przeniesionych z innych urzędów 446.

(akta kontroli, str. 6)

1.2. W Urzędzie nie wdrożono procedury na podstawie, której typowanoby podmioty do wykreślenia, jako czynni podatnicy VAT. Podstawę wykreślenia z rejestru podatnika, jako podatnika VAT stanowiły przesłanki wynikające z art. 96 ust. 9 i 9a ustawy o VAT. Podmioty, które nie złożyły deklaracji/informacji lub złożyły deklaracje, w których nie wykazały sprzedaży, nabycia towarów lub usług identyfikowano na podstawie:

- raportów R.0 - brak JPK_VAT generowany w okresach miesięcznych z aplikacji WRO-SYSTEM;
- raportów generowanych z aplikacji e-Orus, w tym: *Wykaz niezłożonych deklaracji VAT według częstotliwości składania* sporządzany, co trzy miesiące oraz *Wykaz VAT-7 deklaracje zerowe przez sześć miesięcy* generowany, co sześć miesięcy.

W celu dokonania wykreślenia podatników, którzy nie składali deklaracji podatkowych lub składali deklaracje „zerowe”, na podstawie art. 97 ust. 15 ustawy o VAT z rejestru podatników VAT UE, generowano w okresach kwartalnych z systemu e-Orus raport pn. *Wykaz VAT-7 zerowe przez x msc.* Od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. w Urzędzie wygenerowano sześć ww. raportów. Badania przesłanek do ewentualnego wykreślenia podatnika z rejestru podatników VAT UE na podstawie art. 97 ust. 15a ustawy o VAT dokonywano poprzez analizę raportu z programu VIES - *Raport z porównań w zakresie transakcji wewnątrzwspólnotowych pomiędzy deklaracjami VAT oraz informacjami VAT UE.* W okresie objętym kontrolą wygenerowano pięć ww. raportów. Częstotliwość sporządzania raportów umożliwiała bieżące wykreślanie podmiotów z rejestru, jako podatników VAT i VAT UE na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 1 - 3 lub jako podatników VAT UE na podstawie art. 97 ust. 15 lub 15a ustawy o VAT.

(akta kontroli, str. 34-38, 128-141)

Raporty generowane z aplikacji e-Orus w oparciu, o które były weryfikowane podmioty celem wykreślenia nie były gromadzone.

Naczelnik wyjaśnił, że *raporty generowane z systemu e-Orus nie były archiwizowane, ponieważ nie obligują do tego zapisy Zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie prowadzenia instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego izb administracji skarbowej*¹³.

NIK zwraca uwagę, że działania podejmowane w celu ustalenia występowania okoliczności, wskazanych w ustawie o podatku od towarów i usług, do wykreślenia

¹³ Dz. Urz. Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 marca 2017 r. poz. 43.

podmiotu z rejestru podatników VAT nie były w pełni dokumentowane. Przez to informacje umożliwiające monitorowanie ich wykorzystania nie były w łatwo dostępne pracownikom jak i kierownikowi jednostki.

(akta kontroli, str. 95-109)

Szczegółowym badaniem objęto próbę 20 spraw, w których podmioty zostały wykreślone z rejestru podatników VAT na podstawie art. 96 ustawy o VAT, a w związku z tym na podstawie art. 97 ust. 16 ustawy o VAT zostały wykreślone również, jako podatnicy VAT UE oraz osiem spraw, w których podmioty zostały wykreślone, jako podatnicy VAT UE na podstawie art. 97 ust. 15 lub 15a. Na podstawie analizy ww. spraw ustalono, iż wykreślenia podmiotów z rejestru podatników VAT dokonywano niezwłocznie po ustaleniu przesłanek uzasadniających ich wykreślenie, jako podatnika VAT lub VAT UE. Urząd Skarbowy informował o wykreśleniu podatników, którzy zostali wykreśleni z rejestru podatników VAT na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 1-3 ustawy o VAT oraz podatników, którzy zostali wykreśleni z rejestru podatników VAT UE na podstawie art. 97 ust. 15 lub 15a r. O wykreśleniu podatników z rejestru VAT lub VAT UE, informowano ich pismem.

Naczelnik wyjaśnił, że do wykreśleń z rejestru podatników VAT przyjęto procedurę wskazaną w pismach Ministerstwa Finansów z 21 listopada 2018 r. - DPP1.8061.63.2018 oraz z 4 sierpnia 2021 r. - DOP6.8102.38.2021.CNTP. Wykreślenie jest czynnością materialno-techniczną, która jest następstwem przeprowadzonych działań weryfikacyjnych, nie zaś postępowania podatkowego i nie wymaga formy postanowienia lub decyzji. Czynności poprzedzające wykreślenie z rejestru podatników podatku VAT ograniczają się tylko do ustalenia czy istnieją przesłanki określone w podstawie prawnej wykreślenia. Ponadto przyjęcie tej formy wykreślenia uzasadniają następne przepisy art. 96 ustawy o VAT dotyczące przywrócenia podatników do rejestru VAT.

(akta kontroli, str. 39 – 94, 166-188)

Zawiadamiając podatnika o wykreśleniu nie informowano go o możliwości zaskarżenia czynności wykreślenia na podstawie ustawy z 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹⁴.

Naczelnik wyjaśnił, że organ nie informował podatników o możliwości zaskarżenia czynności wykreślenia na podstawie ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, jednakże czynności prowadzone w tym zakresie nie naruszały zasady zaufania do organów podatkowych, a także informowania podatników o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem postępowania. Organ w każdym przypadku podejmował próby kontaktu z podatnikiem w celu wyjaśnienia czy zachodzą przesłanki do wykreślenia go z rejestru. Jeżeli do takiego kontaktu krańcowo nie dochodziło, to wyłącznie z przyczyn leżących po stronie podatnika (brak odpowiedzi na odbierane wezwania, lub brak podejmowania wezwań mimo ich prawidłowego wysyłania na adresy zgłaszane na składanych zgłoszeniach rejestracyjnych i identyfikacyjnych). W wysyłanych wezwaniach i zawiadomieniach informowano o administracyjnych konsekwencjach niezastosowania się do wezwania.

W pismach dotyczących wykreślenia podatników, którzy zawiesili wykonywanie działalności gospodarczej na okres, co najmniej 6 kolejnych miesięcy, zawarto informację o przyczynach wykreślenia oraz o automatycznym przywróceniu do

¹⁴ Dz.U. z 2019 poz. 2325 ze zm.

rejestru podatników VAT w przypadku ustania przesłanki wykreślenia tj. wznowienia działalności.

(akta kontroli, str. 95-102)

W 2019 r. w Urzędzie wykreślono z rejestru podatników VAT na podstawie art. 96 ust. 6, ust. 9 pkt 1, 2 i 4, oraz ust. 9a pkt 1, 2 i 3 ustawy o VAT łącznie 1.244 podmioty. W 2020 r. liczba wykreślonych podmiotów była wyższa o 185 i wyniosła 1.429 podmiotów. W I półroczu 2020 r. Urząd dokonał wykreślenia z rejestru podatników VAT 492 podmiotów, a w I półroczu 2021 r. 689. Porównując analogiczne okresy w latach 2020 - 2021 obserwujemy wzrost liczby wykreślonych podmiotów o 197. Zarówno w 2019 r., jak i w okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie dokonywano wykreśleń podmiotów z rejestru podatników VAT na podstawie art. 96 ust. 8 i 9 pkt 3, 5, 6 oraz na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 4 i 5 ustawy o VAT. W 2019 r. w związku z stwierdzeniem, iż podatek nie istnieje na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 1 ustawy o VAT wykreślono 10 podmiotów z rejestru podatników VAT. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. nie dokonano żadnego wykreślenia na tej podstawie. Najczęściej wykreślano podmioty z rejestru podatników VAT w związku z wystąpieniem przesłanek wskazanych w art. 96 ust. 6 oraz art. 96 ust. 9a pkt 1 ustawy o VAT.

(akta kontroli, str. 33)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie bieżącego aktualizowania rejestru podatników VAT.

OBSZAR

2. Weryfikowanie prawidłowości dokonywanych przez podatników rozliczeń VAT.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Badaniem objęto raporty udostępnione do wyjaśnienia Urzędowi przez Ministerstwo Finansów (udostępnione we WRO-system w module - *Raporty*) w I kwartale 2020 i 2021 roku. W danym okresie udostępniono Urzędowi 14 raportów, w tym:

- w I kwartale 2020 r. - sześć raportów: cztery raporty R.0 – brak JPK_VAT¹⁵, oraz dwa raporty R.2 podmiot główny¹⁶ (w I kwartale 2020 r. nie udostępniono Urzędowi żadnego raportu R1.2);
- w I kwartale 2021 r. - osiem raportów: trzy raporty R.0 – brak JPK_VAT, trzy raporty R.1.2.¹⁷, oraz dwa raporty R.2. podmiot główny.

Raporty udostępnione Urzędowi w I kwartale 2020 r. dotyczyły 471 niezgodności, w tym 454 z raportów R.0 i 17 z raportów R.2. na kwotę 96 tys. zł. Zgodnie z informacją zwrotną Urzędu przesyłaną w terminie wyznaczonym przez Ministerstwo Finansów, jedna niezgodność pozostawała, jako w toku (z raportu R.0).

¹⁵ Raporty o podmiotach, które miały otwarty obowiązek VAT i nie złożyły pliku JPK_VAT.

¹⁶ Raporty identyfikujące podmioty, które w JPK_VAT w rejestrze zakupów uwzględniły faktury VAT wystawione przez kontrahentów krajowych nieposiadających otwartego obowiązku VAT na dzień wystawienia faktury; weryfikacja od strony nabywcy odliczającego faktury.

¹⁷ Raporty identyfikujące podmioty, które w JPK_VAT w rejestrze zakupów wykazywały kwotę podatku naliczonego wyższą od kwoty podatku należnego wykazanego w JPK_VAT w rejestrze sprzedaży przez kontrahenta w poszczególnych transakcjach.

Na dzień 31 sierpnia 2021 r. niezgodność ta została wyjaśniona.

Raporty udostępnione Urzędowi Skarbowemu w I kwartale 2021 r. dotyczyły 780 niezgodności, w tym 313 z raportów R.0, 432 z raportów R.1.2 (na kwotę 2.027,5 tys. zł), a 15 z raportów R.2. (na kwotę 14,4 tys. zł). Zgodnie z informacją zwrotną Urzędu przesyłaną w terminie wyznaczonym przez Ministerstwo Finansów 345 niezgodności było w trakcie postępowania wyjaśniającego, w tym:

- z raportów R.0 - 22 niezgodności pozostawało do wyjaśnienia (w I kwartale 2020 r. - 0,22% spraw nie zostało wyjaśnionych do terminu wyznaczonego na przekazanie do Ministerstwa Finansów informacji zwrotnej w sprawie poszczególnych niezgodności, w I kwartale 2021 r. - 7,03%);
- z raportów R.1.2 - 319 niezgodności pozostawało do wyjaśnienia (73,8% nie zostało wyjaśnionych do terminu wyznaczonego na przekazanie do Ministerstwa Finansów informacji zwrotnej w sprawie poszczególnych niezgodności);
- z raportów R.2 - cztery niezgodności pozostawały do wyjaśnienia (w I kwartale 2021 r. - 26,67% nie zostało wyjaśnionych do terminu wyznaczonego na przekazanie do Ministerstwa Finansów informacji zwrotnej w sprawie poszczególnych niezgodności, w I kwartale 2020 r. wyjaśnione zostały wszystkie sprawy).

Naczelnik wyjaśnił, że przyczyną wzrostu odsetka rozbieżności pozostających w toku wynikających z raportów R.0 w I kwartale 2021 r. w stosunku do I kwartału 2020 r. był dłuższy czas na przekazanie informacji zwrotnej do Ministerstwa Finansów z raportów udostępnionych w I kwartale 2020 r. Czas przekazania informacji zwrotnej wynosił średnio 9 miesięcy, natomiast w analogicznym okresie 2021 r. jedynie 5 miesięcy. Dłuższy termin na weryfikację w I kwartale 2020 r. dawał więcej czasu na analizę rozbieżności i efektywne zakończenie rekordów przed datą przekazania informacji zwrotnej;

Przyczyną wzrostu odsetka rozbieżności pozostających w toku wynikających z raportów R.2 „podmiot główny” był fakt, iż w trakcie weryfikacji raportów za I kwartał 2020 r. podatnicy w zdecydowanej większości złożyli deklaracje VAT-7/VAT-7K z wykazaną dostawą będącą przedmiotem weryfikacji i nie kwestionowali faktu dokonania dostawy. Część z tych deklaracji została złożona jeszcze przed udostępnieniem raportów.

W jednym przypadku sprawa została przekazana do prowadzenia przez Wieloosobowe Stanowisko Spraw Karnych Skarbowych i na tej podstawie dokonano zamknięcia rekordu (przed terminem przekazania informacji zwrotnej). Natomiast, jeśli chodzi o I kwartał 2021 r. trzech podatników nie zareagowało na wezwania do złożenia deklaracji do daty przekazania informacji zwrotnej. Fakt ten wymagał podjęcia dodatkowych działań ze strony Urzędu, co skutkowało w jednym przypadku złożeniem zaległej deklaracji VAT-7 i opodatkowaniem dostawy (po terminie przekazania informacji zwrotnej). W dwóch przypadkach czynności pozostają w toku.

(akta kontroli, str. 189-193, 209-230)

Szczegółowym badaniem poddano 31 niezgodności wykazanych w raportach zwrotnych przekazywanych przez Urząd do Ministerstwa Finansów¹⁸. (siedem niezgodności z raportów R.0, 21 niezgodności z raportów R.1.2 na kwotę 1.205,0

¹⁸ Z uwagi wyjaśnienia przez pracowników Urzędu prawie wszystkich niezgodności wynikających z raportów udostępnionych w I kwartale 2020 r., analizą objęto jedną niezgodność pozostającą w toku z I kwartału 2020 r. (raport R.0) oraz 30 niezgodności z I kwartału 2021 r.

tys. zł oraz trzy niezgodności z raportów R.2 na kwotę 0,7 tys. zł). Na podstawie analizy postępowań wyjaśniających niezgodności w raportach ustalono, że:

- pierwsze próby kontaktu podejmowane były przez pracowników Urzędu: w pięciu przypadkach – do 30 dni, w 14 przypadkach z opóźnieniem do 55 dni, w 12 przypadkach z opóźnieniem w przedziale od 92 do 111 dni;
- próby kontaktu telefonicznego pracowników Urzędu Skarbowego z podmiotami były udokumentowane poprzez sporządzanie notatek z prowadzonych rozmów telefonicznych, lub braku kontaktu telefonicznego. W przypadku nieskutecznych prób kontaktu telefonicznego, wysyłano do podatników wezwania do stawienia się w Urzędzie;
- próby kolejnych kontaktów z podmiotami wynosiły od trzech do 60 dni. Przerwy te wynikały z faktu, iż podatnicy po otrzymaniu wezwania kontaktowali się z Urzędem, prosząc o przedłużenie terminów do złożenia plików JPK_VAT (ew. wyjaśnienia nieprawidłowości) tłumacząc to czynnikami obiektywnymi np. choroba księgowej, zmiana biura rachunkowego, pobytem za granicą. W tych przypadkach pracownicy Urzędu czekali na reakcję podatnika na otrzymane wezwanie dłużej, niż wynikało to z terminu wskazanego w wezwaniu. Dopiero niedotrzymanie ustalonego terminu skutkowało kolejną próbą kontaktu z podatnikami;
- w sytuacji niemożności kontaktu telefonicznego, wzywano podmioty do wyjaśnienia niezgodności pisemnie.

W wyniku działań podejmowanych przez pracowników Urzędu wyjaśniono rozbieżności w odniesieniu do 21 badanych niezgodności. W siedmiu przypadkach, po nieefektywnych próbach wezwania podatników, dokonywano ich wykreślenia z rejestru VAT.

W przypadku dwóch niezgodności (obie dotyczyły jednego podmiotu, kwota rozbieżności - 598 zł) pracownicy Urzędu, po kilkukrotnych nieskutecznych próbach kontaktu z podmiotem¹⁹, który wystawił fakturę pomimo nieposiadania otwartego obowiązku VAT na dzień wystawienia faktury (niezgodność wynikająca z raportu R.2), nie dokonali jego wykreślenia z rejestru podatników, gdyż na dzień prowadzenia czynności sprawdzających, nie był on czynnym podatnikiem VAT. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych w jednostce pracownicy Urzędu przygotowywali wniosek o wszczęcie postępowania przygotowawczego.

(akta kontroli, str. 194-230)

2.2. Analiza 15 zwrotów podatku VAT na kwotę 19.659,6 tys. zł wykazała, że pierwsze czynności weryfikacyjne były dokonywane przez pracowników do 10 dni od złożenia wniosku o zwrot VAT. Czynności te polegały na wydrukowaniu deklaracji oraz analizy zasadności zwrotu VAT z WRO-system podsystem *Kontrola*.

Do oceny ryzyka wystąpienia nieprawidłowości wykorzystywano dane pozyskiwane m.in. z następujących narzędzi informatycznych: WRO-system, e-ORUS, POLTAX, POLTAX 2b Plus, LEX-powiązania, STIR, SeRCe, aplikacji CZM, przeglądarki sprawozdań finansowych, centralnej karty kontowej, wyszukiwarki Ksiąg Wieczystych, wyszukiwarki SIP, wyszukiwarki CIDG, a w przypadku zwrotów dotyczących eksportu także z systemu KRET oraz VIES.

Dla pozyskania dodatkowych informacji o podatniku analizowano źródła finansowania oraz przeznaczenie inwestycji, zawartość stron internetowych podatników, informacje z KRS, informacje pozyskane z wyszukiwarki funduszy

¹⁹ Podjęto cztery próby nawiązania kontaktu telefonicznego oraz wysłano dwa pisma.

europejskich, map google, czy z geoportalu. Ocena ryzyka została oparta na pełnym przeglądzie dostępnych o podatniku danych.

Dokonanie zwrotów we wszystkich przypadkach poprzedzone zostało rzetelną analizą okoliczności mogących mieć wpływ na zasadność zwrotu podatku.

W żadnym z analizowanych przypadków nie wystąpiły okoliczności wskazujące na podwyższone ryzyko nieprawidłowości.

W każdym przypadku zwrot był akceptowany przez osoby do tego upoważnione.

(akta kontroli, str. 234-256)

W 2019 r. wpływy Urzędu z podatku od towarów i usług²⁰ wyniosły 620.280 tys. zł, natomiast zwroty ogółem wyniosły 166.176 tys. zł²¹, w tym zwroty systemowe wyniosły 165.895 tys. zł²². Dochody Urzędu wyniosły 454.104 tys. zł.

W 2020 r. wpływy Urzędu z podatku VAT wyniosły 568.575 tys. zł, tj. były mniejsze niż w 2019 r. o 51.705 tys. zł (8,34%). Jednocześnie zmniejszeniu uległy zwroty ogółem o 23.221 tys. zł do kwoty 142.955 tys. zł (o 13,97%). Łączna kwota dochodów za 2020 r. była niższa w porównaniu do 2019 r. o 28.484 tys. zł (o 6,27%).

Naczelnik wyjaśnił, że z analizy należności wynika, że w 2019 r., jeden z kluczowych podmiotów generujących znaczne wpływy z podatku VAT dokonał wpłaty podatku należnego w łącznej wysokości 89.951,1 tys. zł, natomiast w 2020 r. jedynie 8.560 tys. zł. Podmiot ten w 2020 r. nie deklarował podatku należnego, a jedynie niewielkie kwoty podatku naliczonego do przeniesienia, co było związane z reorganizacją struktury grupy spółek działających w ramach właściwości różnych organów podatkowych.

Porównując wysokość wpływów, zwrotów i dochodów Urzędu za I półrocze 2020 i 2021 r. ustalono, że wpływy uległy zmniejszeniu z 284.827 tys. zł do 240.743 tys. zł, tj. o kwotę 44.084 tys. zł (o 15,48%). Jednocześnie zwiększyła się kwota zwrotów z 72.883 tys. zł do 102.691 tys. zł, tj. o 29.808 tys. zł (o 29,04%). Łączna kwota dochodów za I półrocze 2021 r. w porównaniu z I półroczem 2020 r. była niższa o 73.892 tys. zł (o 34,86%).

Naczelnik wyjaśnił, że spadek wpływów z podatku VAT w I półroczu 2021 r. w porównaniu z I półroczem 2020 r. spowodowany był przeniesieniem z dniem 1 stycznia 2021 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów i Polityki Regionalnej z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie niektórych podatników i płatników, w odniesieniu do których zadania są wykonywane przez naczelnika urzędu skarbowego innego niż właściwy miejscowo, trzech podmiotów do wyspecjalizowanego Urzędu o zasięgu krajowym, tj. Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie (największy wpływ na spadek dochodów ma jeden podmiot) oraz przeniesienie 92 podmiotów do Podkarpackiego Urzędu Skarbowego w Rzeszowie (największy wpływ na spadek dochodów ma 19 podmiotów).

Ponadto na spadek wpływów i dochodów z podatku VAT wpływał wzrost nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy. Wzrost ten wynikał z inwestycji infrastrukturalnych dokonywanych przez jedną z jednostek samorządu terytorialnego. Łączna kwota zwrotu podatku VAT zadeklarowanego przez ten podmiot w I półroczu 2021 r. z tego tytułu wyniosła 24.613,3 tys. zł.

(akta kontroli, str. 257-260)

²⁰ Rozdziały 75652, 75650, 75651 klasyfikacji budżetowej

²¹ Rozdziały 75653, 75654, 75655 klasyfikacji budżetowej

²² Rozdział 75653 klasyfikacji budżetowej

2.3. W okresie objętym kontrolą Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie wyznaczył do realizacji m.in. następujące cele i mierniki wynikające z kierunków działania i rozwoju Krajowej Administracji Skarbowej:

- w ramach celu: wzrost skuteczności i efektywności poboru należności podatkowych i niepodatkowych wyznaczony został miernik realizacja należności publicznoprawnych. Planowana wartość miernika do osiągnięcia przez Urząd w 2020 i I półroczu 2021 roku wyniosła odpowiednio 1.811.357 tys. zł i 804.064 tys. zł. Urząd Skarbowy osiągnął planowaną wartość miernika zarówno w 2020 jak i I półroczu 2021 roku – osiągnął wartość miernika odpowiednio 1.875.257 tys. zł (w tym podatek VAT 1.030.333 tys. zł) i 859.898 tys. zł (w tym podatek VAT 471.628 tys. zł).
- w ramach celu: efektywny proces czynności sprawdzających²³, wyznaczony został miernik: kwota ustaleń dokonanych w toku czynności sprawdzających przeprowadzonych z udziałem podatników. Planowana wartość miernika do osiągnięcia przez Urząd w 2020 i I półroczu 2021 roku wyniosła odpowiednio 13,76 mln zł i 7,79 mln. zł. Urząd Skarbowy osiągnął planowaną wartość miernika zarówno w 2020 jak i I półroczu 2021 roku – osiągnął wartość miernika odpowiednio 18,68 mln. zł (w tym podatek VAT 7,2 zł) i 8,2 mln. zł (w tym podatek VAT 2,96 mln. zł).
- w ramach celu: efektywność kontroli celno-skarbowych i kontroli podatkowych, wyznaczony został m.in. miernik: kontrole pozytywne²⁴. Planowana wartość miernika do osiągnięcia przez Urząd w 2020 i I półroczu 2021 roku wyniosła odpowiednio 78% i 83%. Urząd Skarbowy osiągnął planowaną wartość miernika zarówno w 2020 jak i I półroczu 2021 roku – osiągnął wartość miernika odpowiednio 89% i 92%.

(akta kontroli, str. 261-281)

2.4. W 2019 r. Urząd Skarbowy wszczął 16 kontroli podatkowych dotyczących rozliczeń VAT, w tym 11 (68,8%) kontroli obejmujących okresy rozliczeniowe VAT z lat 2017-2019, oraz 5 kontroli (31,2%) obejmujących starsze okresy.

W 2020 r. Urząd wszczął 23 kontrole podatkowe dotyczące rozliczeń VAT, w tym 15 (65,2%) kontroli obejmujących okresy rozliczeniowe VAT z lat 2018-2020, oraz siedem kontroli (30,4%) obejmujących starsze okresy.

W I półroczu 2021 r. Urząd wszczął 10 kontroli dotyczących rozliczeń VAT, w tym sześć kontroli obejmujących okresy rozliczeniowe 2019-2021 (60% wszczętych kontroli, w I półroczu 2020 r. - 66,7% za okresy rozliczeniowe 2018-2020). Dwie kontrole dotyczyły 2017 r. i starszych okresów (20% wszystkich wszczętych kontroli, w I półroczu 2020 r. - 33,3% obejmujące lata 2016 i starsze).

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że *zasadą jest, że tworząc plany kontroli, staramy się typować i wszczynać kontrole za możliwie bieżące okresy podatkowe, pod warunkiem, że są one wynikiem analiz własnych Urzędu. Inaczej przedstawia się sytuacja, gdy kontrole są wszczynane na podstawie wniosków zewnętrznych, przekazywanych przez inne organy KAS i organy ścigania. Z uwagi na obowiązujące przepisy prawa, istnieje obowiązek ich realizacji.*

(akta kontroli, str. 282-287)

²³ W 2021 r. wyznaczony został cel: efektywność realizacji czynności sprawdzających

²⁴ W 2021 r. wyznaczony został miernik: skuteczność kontroli dotyczących podatków.

W 2019 r. Urząd Skarbowy zakończył 29 kontroli podatkowych dotyczących rozliczeń VAT, w tym 15 (51,7%) kontroli obejmujących okresy rozliczeniowe VAT z lat 2017-2019, oraz 13 kontroli (44,8%) obejmujących starsze okresy.

W 2020 r. Urząd zakończył 24 kontrole podatkowe dotyczące rozliczeń VAT, w tym 10 (41,7%) kontroli obejmujących okresy rozliczeniowe VAT z lat 2018-2020, oraz 13 kontroli (54,2%) obejmujących starsze okresy. W kontrolach zakończonych w 2020 r. zwiększył się udział kontroli starszych niż 4 lata.

Naczelnik wyjaśnił, że zwiększenie udziału kontroli zakończonych z przedziału czasowego „n-4” i starszych w stosunku do wszystkich zakończonych kontroli wynikał z tego, że wnioski od innych organów KAS lub jednostek prokuratur, a odnoszące się do kontroli, co do których występuje ryzyko przedawnienia zobowiązań podatkowych, są realizowane priorytetowo, co przełożyło się na wzrost udziału tego typu spraw w kontrolach wszczętych, a następnie zakończonych ogółem. Należy dodatkowo wskazać, że ilość kontroli wszczętych i zakończonych w 2021 r. za rok „n-4” lub starszych systematycznie spada.

W I półroczu 2021 r. Urząd zakończył 12 kontroli dotyczących rozliczeń VAT, w tym siedem kontroli obejmujących okresy rozliczeniowe 2019-2021 (58,3% zakończonych kontroli, w I półroczu 2020 r. - 42,9% za okresy rozliczeniowe 2018-2020). Cztery kontrole dotyczyły 2017 r. i starszych okresów (33,3% wszystkich wszczętych kontroli, w I półroczu 2020 r. - 57,1% obejmujące lata 2016 i starsze).

(akta kontroli, str. 282-286, 288)

W 2019 r. w Urzędzie zakończonych zostało 29 kontroli dotyczących rozliczeń VAT, w tym w 26 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości²⁵ (w 89,7% kontroli). Liczba zakończonych kontroli dotyczących zasadności zwrotów VAT wyniosła 18, w tym 15 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (w 83,3% kontroli)²⁶.

W 2020 r. zakończono 24 kontrole dotyczące rozliczeń VAT, w tym w 22 stwierdzono nieprawidłowości (w 91,7% kontroli – wzrost o 2% w stosunku do 2019 r.). Zakończono dziewięć kontroli dotyczących zasadności zwrotów VAT, w tym w ośmiu stwierdzono nieprawidłowości (88,9% kontroli – wzrost o 5,6 punktu procentowego w stosunku do 2019 r.).

W I półroczu 2021 r. zakończono 12 kontroli dotyczących rozliczeń VAT, w tym w 11 stwierdzono nieprawidłowości (91,7% kontroli). Zakończono sześć kontroli dotyczących zasadności zwrotów VAT, z czego w pięciu przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (83,3% kontroli).

W I półroczu 2020 r. we wszystkich zakończonych kontrolach dotyczących rozliczeń VAT stwierdzono nieprawidłowości (siedem kontroli), w tym zakończono cztery kontrole dotyczące zasadności zwrotu VAT.

(akta kontroli, str. 289)

Wśród kontroli zakończonych w Urzędzie w okresie objętym kontrolą, w których ujawniono największe kwoty nieprawidłowości były:

- kontrola nr 8777 - ustalona kwota uszczuplenia – 11.196,9 tys. zł. Spółka od marca do maja 2017 r. dokonała rozliczenia w podatku VAT faktur wystawionych przez podmioty krajowe na łączną kwotę netto 48.740,3 tys. zł i podatku naliczonego w wysokości 11.210,3 tys. zł. Przedmiotem dostaw był surowy olej słonecznikowy. W złożonych deklaracjach VAT-7 spółka wykazała jedynie podatek naliczony z faktur dotyczących nabycia oleju słonecznikowego oraz faktur dokumentujących poniesione koszty ogólnego

²⁵ Nieprawidłowości z ustaleniami podatkowymi powyżej 3000 zł.

²⁶ jw.

zarządu. Nie wykazywała natomiast podatku należnego, gdyż całość sprzedaży została zakwalifikowana jako nie podlegająca opodatkowaniu. W trakcie kontroli ustalono, iż kwota podatku naliczonego powinna wynieść 4,3 tys. zł;

- kontrola nr 140009 - ustalona kwota uszczuplenia - 1.018,2 tys. zł. W złożonych przez podatnika korektach deklaracji VAT-7 za marzec i kwiecień 2020 r., spółka wykazała nadwyżki podatku naliczonego do zwrotu. W trakcie kontroli ustalono, że nadwyżki te wynikały z rozliczenia dwóch faktur otrzymanych od firmy powiązanej, której właścicielem był podmiot kontrolowany. Spółka kupując w marcu i kwietniu 2020 r. maszyny i urządzenia o znacznej wartości i kubaturze nie posiadała żadnych lokali pozwalających na ich przechowywanie. Jednocześnie dostawca towarów, nie złożył w urzędzie plików JPK_VAT i deklaracji VAT-7 za marzec i kwiecień 2020 r., a tym samym nie opodatkował transakcji udokumentowanej wystawionymi fakturami. Podmiotowi odmówiono prawa do odliczenia podatku naliczonego zgodnie z art. 88 ust. 3a pkt 4 lit. c ustawy o VAT;
- kontrola nr 8641 - ustalona kwota uszczuplenia - 442,8 tys. zł. Kontrolowana spółka miała zajmować się obrotem materiałami nasypowymi do budowy dróg, w szczególności piaskiem nasypowym oraz żużlem stalowniczym. W trakcie kontroli obejmującej okres od 1 października 2015 r. - do 31 grudnia 2016 r. ustalono, że w rzeczywistości spółka nie dokonywała zakupów ani sprzedaży piasku, a jedynie pozorowała prowadzenie działalności gospodarczej. Spółka uczestniczyła w łańcuchu dostaw, poprzez posługiwanie się tzw. „pustymi fakturami VAT” w celu wyłudzenia podatku VAT.

(akta kontroli, str. 290-299)

Najbardziej przydatnymi i najczęściej wykorzystywanymi narzędziami pomocnymi w identyfikacji nierzetelnych rozliczeń podatników VAT były:

1. WRO-System: aplikacja do przeglądania oraz analizy danych zawartych w JPK_VAT, wyszukiwania kontrahentów oraz oceny ryzyka podmiotów. Aplikacja ta zawierała liczne moduły, wykorzystywane do analizy danych i informacji o podmiotach. Najczęściej używanymi modułami były: Analizer, Skarbiec, STIR, Transakcje.

Naczelnik wyjaśnił, że *w funkcjonalnościach programu WRO-System za szczególnie przydatne należy uznać raporty udostępniane centralnie, a pozwalające m.in. identyfikować transakcje z podatnikami, którzy nie są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, raport „złe długi”, czy rozbieżności w rozliczeniach podatkowych podatników.*

2. TAX-FREE - moduł ZAOiL - wykorzystywany w trakcie weryfikacji sprzedaży w systemie Tax-Free wykazywanej przez podatników. System umożliwiał sprawdzenia przekroczeń granicy RP przez podróżnych oraz dane środka transportu.
3. KRET - Konsola Raportowania Eksportu Towarów – umożliwia weryfikację eksportu towarów poprzez wyszukiwanie komunikatów eksportowych. Pozwala sprawdzić urząd wywozu i wyprowadzenia, datę wywozu, generuje informacje o rodzaju i ilości wywożonego towaru oraz dane odbiorcy i dokumentu sprzedaży. Pozwala zweryfikować prawo do zastosowania przez podatnika stawki VAT 0% przy eksporcie.

4. Program e-Orus - pozwala identyfikować podatników nie składających (bądź składających nieterminowo) pliki JPK VAT, a także składających rozliczenia „zerowe” – w celu ich dalszej analizy. Ponadto program e-Orus pozwala na generowanie kart oceny i analizy zasadności zwrotu – narzędzie służące do pogłębionej analizy podatnika deklarującego zwrot nadwyżki podatku naliczonego na rachunek bankowy.
5. System VIES – pozwala na weryfikację prawidłowości rozliczeń transakcji wewnątrzwspólnotowych.
6. Konsola Raportowania Importu Towarów – umożliwia weryfikację importu towarów poprzez wyszukiwanie dokumentów importowych. Pozwala zweryfikować dane niezbędne do prawidłowego rozliczenia transakcji importowej na gruncie podatku VAT.
7. POLTAX 2B Plus – pozwala na weryfikację podatnika i jego kontrahentów pod kątem deklarowania oraz wpłacania zobowiązań podatkowych (w tym podatku VAT), a także istnienia zaległości podatkowych.

Ponadto w Urzędzie korzystano z takich narzędzi jak: JPK-Lunetka, Pliki JPK na żądanie, KRS, LEX Informator Prawno-Gospodarczy.

Naczelnik wyjaśnił, że rozwiązania opisane powyżej wykazały swoją skuteczność w warunkach epidemii COVID-19. Dane pozyskiwane z tych systemów pozwoliły na identyfikację nierzetelnych rozliczeń podatników i kontakt z nimi w trybie zdalnym. Zdecydowana większość wykrytych nieprawidłowości była przez podatników wyjaśniana, bądź korygowana w takim właśnie trybie. Jednocześnie w skrajnych przypadkach analiza prowadzona za pomocą tych systemów pozwalała identyfikować podatników nierzetelnych (w tym również unikających kontaktów z Organem podatkowym), celem weryfikacji ich działalności w trybie kontroli podatkowej, bądź postępowania podatkowego.

W zakresie działania tuł. Organu nie zaobserwowano barier w stosowaniu ww. systemów informatycznych. Pewne trudności napotymano przy realizacji procedury JPK na żądanie w sytuacji gdy wezwany podmiot z różnych przyczyn nie przekazywał danych, np. problemy techniczne, utrudniony kontakt z kontrolowanym. W tym wypadku mogły być zastosowane wobec podatnika środki dyscyplinujące przewidziane w przepisach. Ponadto dane, których podatnik nie przekazał próbujemy pozyskiwać za pomocą modułu STIR Przepływy oraz w ramach prowadzonych czynności u kontrahentów kontrolowanego, biura księgowego itp.

(akta kontroli, str. 300-304)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza 31 postępowań wyjaśniających niezgodności wykazanych w raportach udostępnionych Urzędowi przez Ministerstwo Finansów, m.in. ustalono, że pierwsze próby kontaktu podejmowane były przez pracowników Urzędu w 12 przypadkach w terminie od 92 do 111 dni po uzyskaniu informacji o niezgodnościach. Jeden z ww. przypadków dotyczył raportu R.1.2 za styczeń 2020 r., jeden raportu R.1.2 za luty 2020 r., a dziewięć raportu R.1.2 za marzec 2020 r. Powyższe raporty zostały udostępnione Urzędowi Skarbowemu 27 stycznia 2021 r. Jeden przypadek dotyczył raportu R.0 za listopad 2020 r. który został udostępniony 13 stycznia 2021 r. W kolejnych 14 przypadkach pierwsze próby kontaktu

z podatnikami podejmowane był po ponad miesiącu – do 55 dni po uzyskaniu informacji o niezgodnościach.

Naczelnik wyjaśnił, że termin przekazania informacji zwrotnej o wynikach analizy raportu JPK_VAT określany był każdorazowo przez Izbę Administracji Skarbowej w Rzeszowie na podstawie terminów wyznaczanych przez Ministerstwo Finansów. Termin ten był terminem końcowym na podjęcie działań w zakresie weryfikacji raportów JPK_VAT. W Urzędzie, w każdym z opisanych przypadków, czynności weryfikacyjne były prowadzone przed opisany terminem. Okres 2 do 5 miesięcy na rozpoczęcie wyjaśniania niezgodności w raportach JPK_VAT wynikał z faktu, iż w pierwszej kolejności pracownicy Urzędu zajmowali się raportami, których termin udostępnienia informacji zwrotnej przypadał najwcześniej (mniej istotna jest data jego udostępnienia do weryfikacji). Taki tryb postępowania wynikał z faktu, iż samych raportów dotyczących JPK_VAT było dziesięć, co powodowało bardzo duże zaangażowanie czasowe pracowników w ich weryfikację. Nie bez znaczenia dla terminu weryfikacji raportów, był fakt absencji chorobowej pracownika Działu SKA-1 (zajmującego się weryfikacją raportów) w lutym 2021 r., a także okoliczność, iż w dniu 1 kwietnia 2021 r. IAS udostępniła pilotażowy raport za wrzesień 2020 r. „porównanie kwoty podatku naliczonego z kwotą podatku należnego”, w którym zastosowano nowy algorytm pobierania danych – w Urzędzie poddano analizie 594 rekordy wynikające z tego raportu (z końcowym terminem przekazania informacji zwrotnej na dzień 8 czerwca 2021 r.). Biorąc pod uwagę krótki termin weryfikacji opisanego raportu wszyscy pracownicy zajmujący się weryfikacją JPK_VAT zostali zaangażowani w jego obsługę.

(akta kontroli, str.194-233)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Urząd Skarbowy osiągnął planowane poziomy mierników stopnia realizacji celów wyznaczonych przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie. Skuteczność kontroli rozliczeń utrzymywała się na wysokim poziomie.

Urząd rzetelnie weryfikował zasadność zwrotów VAT oraz niezgodności w rozliczeniach VAT ujawnionych w raportach udostępnionych Urzędowi przez Ministerstwo Finansów, jednakże w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowość, związaną z opóźnieniem w podejmowaniu pierwszych prób kontaktu z podatnikiem.

IV. Uwagi i Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania przypadków opóźnienia w podejmowaniu działań wyjaśniających niezgodności wykazanych w raportach udostępnianych przez Ministerstwo Finansów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Rzeszów, dnia 29 października 2021 r

Kontrolerzy
Maciej Pilecki
starszy inspektor k. p.

/.../

Agnieszka Pomykała
starszy inspektor k. p.

/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

/.../

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
Wiesław Motyka

31/01/2022

/-/